

Les dunes del Serradal

Microreserva de Flora

Els sistemes dunars litorals: una formació beneficiosa

Els sistemes dunars són acumulacions d'arena que el vent deposita en la zona alta de les platges. Són ecosistemes escassos, fràgils i de gran valor ecològic que alberguen una flora molt especial que només podem trobar ací. A més a més, les dunes són fonamentals per a nombroses aus marines, on troben refugi i aliment, però sobretot per a algunes que necessiten aquestes formacions per a nidificar.

Un ecosistema protector

Els sistemes dunars tenen un paper fonamental en el manteniment de les platges i actuen com a barrera natural protegint les terres interiors del vent i dels efectes dels temporals.

Amenaces per la seua conservació

Molts dels sistemes dunars espanyols es troben en regressió o han desaparegut per la intensa activitat humana al litoral, com l'urbanisme i la construcció de passejos marítims o la neteja de les platges amb maquinària pesant.

La vegetació

Les plantes que viuen a les dunes estan especialitzades a viure amb escassetat d'aigua, una elevada salinitat, altes temperatures a l'estiu i a créixer sobre un sòl en continu moviment.

La fauna

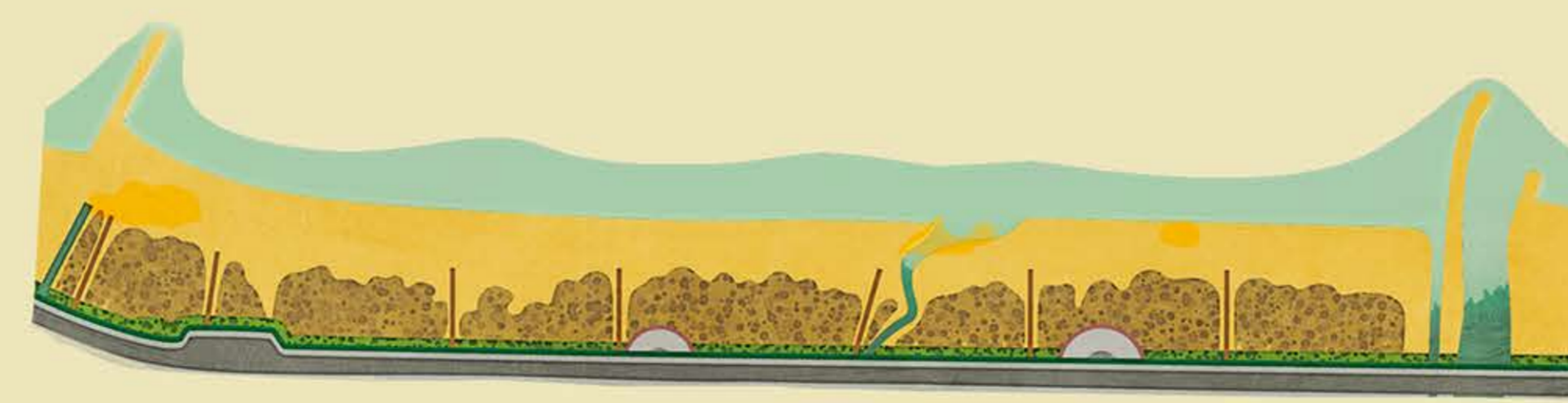
A part de les aus costaneres, molt visibles i nombroses, a les dunes viuen una gran quantitat de rèptils, insectes i xicotets mamífers que passen desapercibuts.

Les dunes del Serradal: microreserva de flora

El sistema dunar de la platja del Serradal, encara que immadur, alberga espècies i formacions vegetals típiques i valuoses des del punt de vista botànic. La declaració de la zona com a **microreserva de flora** en agost de 2019, permet a l'Ajuntament de Castelló protegir la zona i dur a terme un pla de gestió que assegure la regeneració natural de les dunes (onatge + vent), la seua conservació i la millora de la biodiversitat existent.

A la microreserva de flora de les dunes del Serradal destaca l'hàbitat 1410 "Pasturatges salins mediterranis". Altres hàbitats representats, encara que fragmentats són: l'hàbitat 2110 "Dunes mòbils embrionàries", l'hàbitat 2120 "Dunes mòbils" i l'hàbitat 2210 "Dunes fixes".

A més, la zona es troba reconeguda com a **àrea de nidificació del corriol camanegre**.

Longitud: 1100 metres.

Superfície: 10 hectàrees.

Mosaic de vegetació dunar.

Joncars i herbassars salins.

On viu?

Viu i cria a les platges d'arena, llacunes i maresmes amb poca o nul·la vegetació.

Què menja?

Menja insectes, crustacis i mol·luscos xicotets que troba a la vora de la mar.

Reproducció

Nidifica de març a juliol, directament sobre l'arena, en concavitats que cobreix amb xicotetes petxines. Al niu pon 3 ous de color marró clar amb puntets negres i grisos.

Els pollets

Després de 24-27 dies naixen els pollets. Són molt actius i prompte ixen del niu. Quan hi ha perill s'amaguen dins de la vegetació dunar.

El corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*): un veí en perill

Aquesta au limícola està àmpliament distribuïda per les costes d'Europa i el nord d'Àfrica, però les seues poblacions són escasses per la pèrdua o l'alteració de les platges on cria. A Espanya es troba catalogada com a **espècie vulnerable** en el **Libro rojo de las aves**- SEO/BirdLife. Tindre-la a les nostres dunes és tot un privilegi.

Aus del litoral

Nidificants

1 **Corriol camanegre / Chorlito patinegro**
Charadrius alexandrinus. Vulnerable

2 **Cogullada / Cogujada común**
Galerida cristata

3 **Cueta blanca / Lavandera blanca**
Motacilla alba

Primavera i estiu

4 **Gavina corsa / Gaviota de Audouin**
Larus audouinii. Vulnerable

5 **Gavinot platejat de potes grogues / Gaviota patiamarilla**
Larus michahellis

Hivernants

6 **Territ tresdits / Correlimos tridáctilo**
Calidris alba

7 **Gavinot fosc / Gaviota sombría**
Larus fuscus

8 **Gavina vulgar / Gaviota reidora**
Larus ridibundus

9 **Gavina de cap negre/ Gaviota cabecinegra**
Larus melanocephalus

Vegetació dunar

A les dunes

1 **Lliri marí / Lirio de mar**
Pancretium maritimum

2 **Melgó marí/ Carretón de playa**
Medicago marina

3 **Jull de platja / Grama marina**
Elymus farctus

4 **Gram de platja / Pasto niño**
Sporobolus pungens

5 **Llició bord / Lechuguilla falsa**
Launaea fragilis

6 **Rave marí / Oruga marítima**
Cakile marítima

Depressions salines

7 **Silene ramosíssima**
Silene ramosissima

8 **Salvió / Romero marino**
Linula crithmoides

9 **Jonc marí / Junco silvestre**
Juncus acutus

10 **Siempreviva menuda**
Limonium girardinianum

11 **Siempreviva marina**
Limonium virgatum

La conservació de les dunes del Serradal és responsabilitat de tots

Des de l'Ajuntament de Castelló:

- Limitar l'ús de maquinària per a la neteja de la platja.
- Delimitació amb tanca de l'àrea de regeneració dunar.
- Eliminació selectiva d'espècies nitròfiles i al·lòctones.
- Introducció progressiva d'espècies pròpies dels sistemes dunars: *Ammophila arenaria*, *Ononis ramosissima*, *Eryngium maritimum*, *Echinophora spinosa*, *Maicaornia littorea* i *Calystegia soldanella*.

El que tu pots fer:

Utilitza els accessos habilitats. No accedisques a les zones de pas restringit (Àrees de regeneració dunar).

No està permesa l'entrada de gossos (Zona de nidificació d'aus).

Mantén neta la platja.

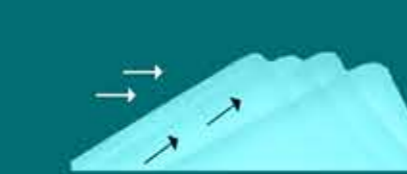
Respecta l'ecologia i l'entorn natural especialment en l'època de cria (març-juliol).

Respecta la flora i la fauna.

Disseny i elaboració: Bèttina Mellado. Il·lustracions: Marcos Segura, Julio 2020.

Formació

Desplaçament

A L'onatge aporta arena i nombroses restes orgàniques de la mar que el vent arrossega terra endins.

B Espentada pel vent, l'arena comença a agrupar-se en monticles.

C Quan l'arena, arrossegada pel vent, troba un obstacle com pedres o petxines, comença la formació d'una duna. Són les dunes embrionàries. Apareixen les primeres gramínies com el jull de platja.

D L'aportació contínua d'arena fa créixer les dunes. Per la seua grandària, aquestes dunes mòbils són desplaçades pel vent. Es desenvolupen altres espècies vegetals com el melgó marí i el lliri marí.

E Amb el temps, la vegetació fixa el sòl i la duna deixa de desplaçar-se i perd grandària. Són les conegudes com a dunes fixes. En aquestes creixen nombroses plantes molt especialitzades en les dures condicions del medi.

F Protegides del vent i estabilitzades per les arells. Es desenvolupen els primers arbres i arbusts. Aquestes dunes s'anomenen dunes fòssils.

* De vegades el relleu forma unes depressions intradunars amb major nivell de salinitat i humitat on es desenvolupen els joncars salins.

Com es formen les dunes?

